

ÉRETTSÉGI 1964

— Köszönjük szépen, el-mehet ebédelni, jót étvágyat kívánok — búcsúzik mosolyogva, kedves hangon az érettségi vizsga elnöke a szóbeli feleleteken túljutott jelöltől...

Különös módon, legalábbis számunkra, régen érettségizettek számára szokailan formában zajlottak le idén az érettségi vizsgálatok. A bizottság elnökei, s tagjai mindent megtettek Szegeden, hogy a vizsga lefolytatásában valóban a jóindulatú közvetlenség módszere érvényesüljön. Az ember a feleletek hallgatása közben önkéntelenül is elmerengett kisése, s akarva-akaratlanul öszszevetette saját maturandus élményeit a most tapasztaltakkal. Hol vannak azok az álligombolkozott rideg »distanc-ot tartó, sok formaság szigorú megőrzésére törekvő, merev, sőt határozottan fagyos vizsgabizottságok, amelyek előtt mi összekocogó foggal és térdeikkel üldö-géltünk...

ezért kíváncsiskodtam be az érettségi vizsgákra: vajon a mai középiskolások komolyan veszik-e ezt az ünne-pélyes számadást, mely je-lentőségéből cseppet sem ve-szített, annak ellenére, hogy egészen más a légkör, mint annak idején, fiatalságunk éveiben volt...

S mindjárt az első ne-gyedóránban örömmel nyug-tázhattam: a mai érettségi-nek is megvan a maga ünne-pélyes komolysága, a »jelöl-tek« ma is izgulnak, az ide-gesebbje az ajkát harapdálja, ujjait tördeli... De csak néhány percig! S ez volt a legnagyobb élmény számom-ra. A bizottság percek alatt fel tudta oldozni a görcsöket a lelkek mélyén, pillanato-ron belül biztonságérzetet szuggerált a jelöltbe — s et-től egyáltalán nem az ünne-pélyességen esett csorba, ha-nem a feleletek minősége emelkedett...

A választott tárgyak

A másik lényeges tapasztalatom a mai érettségi vizs-gákat illetően: nagymérték-ben nőtt az érdeklődés a ter-mészettudományi tárgyak iránt — még a humán tago-zaton is!

Dicső Ilona, a Radnóti gimnázium növendéke épp olyan összefüggően, pontosan

felel a fémek vezetésében le-vő elektromos áramról, mint a történelem, vagy magyar tételéből...

André Márta, aki József Attila: Hazám című versét elemzi ügyesen, példamutato-an az író helyét is iparko-dik kijelölni az irodalomtör-ténet egészében —, a fényké-pész szakmát választotta gyakorlati tárgyként... Áltá-lában: a gimnázium »csu-palány« — osztálya, a IV/D, mely humán tagozatú osz-tályként tanult, a kötelező érettségi tárgyak, a magyar, történelem és matematika mellé, negyedik érettségi tárgyként zömmel természet-tudományos tárgyat válas-zott: a 37 tanuló közül 15-en választották például a bio-lógiát. (Ez körülbelül az osztály 40 százaléka.) A fi-zikát 12-en választották, te-hát mintegy 33 százalék — humán tárgyat pedig csupán hatan.

S Gyurkóczy Eszter, Pálfi Zita, s a többi szorgalmas, komoly felkészültségről tanú-ságot tevő lány éppoly biz-tóságosan felel a természet-tudományos anyagból, ami-lyen szépen foglalja össze a reneszánsz életszemlélet tükröződését a magyar iro-dalomban, vagy a romantika is-mertető jegyeit Jókai művé-szetében...

Írásbeli dolgozatok

A harmadik, jelentős élményem az érettségi vizs-gákkal kapcsolatosan: bár írásbeli dolgozatot a legjobb-baknak — akiknek négy éven keresztül ötös volt az év végi osztályzatunk — nem kellett készíteniük, mégis akadnak szép számmal kiemelkedő, ügyesen szer-kesztett, szellemes dolgoza-tok magyarból. Az egyik dol-gozat szerzője például úgy oldotta meg a Hősök és pél-dáképek című tétel kidolgo-zását, hogy a szegedi iro-dalom képviselőit vonultat-ta fel, mint egy általa elkép-zelt vita partnereit — a dol-gozatban...

Az ilyen ügyes, szellemes diákokat bizonyára a szegedi írók is szívesen látnák — tényleges vitaestjeiken, való-ságos részvevőként...

Péter László

Dér Endre

Két érdekes IBUSZ-út

Két érdekes utat kínál az IEUSZ. Az egyik október-ben MALEV-géppel Egyip-tomba vezet. A társasutazás résztvevői sok érdekességgel, műemlékkel, műkinccsel is-mérkedhetnek meg. Elláto-gatnak Memphisbe, Egyip-tom ősi fővárosába. Megte-kintik a II. Ramses emlék-művet, a lépcsős piramist, majd tovább utaznak a gi-zai piramisokhoz. Eljutnak Asszuánba, hajókáznak vitor-lással a Níluson, utazhatnak teveháton. Az útiprogramban szerepel Kairó, Szuez megis-merése.

A másik út 9 napos autó-buszkirándulás Romániába. A program szerint Nagyvá-rad, Arad, Temesvár, Orso-va megtekintése után kirán-dulnak a vendégek Ada Ka-lek-szigetére, majd tovább utaznak Petrozsénybe. Ez-után az út Gyulafehérváron, Nagyenyeden, Tordán át Ko-lozsvárra, illetve Nagyvárad-ra vezet. (MTI)

Ami egy bejelentés mögött van

»P. István, Balástya, Ta-nya 139. szám« — aláírás-sal a következő bejelentés érkezett szerkesztőségünk-nek: A balástya-felsőajgaj-gonyai termelőszövetkezet özv. Zs. Antalénak jogta-lanul szociális segélyt fo-lyosított annak ellenére, hogy igen jó anyagi körülmények között él.

Látszatra egyszerű az ügy: igaz a bejelentés, vagy nem? A levelet elküldtük kivizsgálás végett a szegedi járási tanács vb titkársá-gának. A válasz megérke-zett és íme, mi van egy be-jelentés mögött. Elég sok gondot, fáradságot okozott, több embernek, amíg kide-rült: 1. A levelet nem P. István — aki egyébként Fe-renc és a MEZŐÉK szaty-mazi telepén dolgozik — hanem az ő nevében F. Gé-za Szeged, Pál utca 11/b alatti lakos írta. 2. Tényle-gesen igaz, hogy özv. Zs. Antalné megfelelő anyagi körülmények között él leá-nyával Szatymaz II. kerü-let 208. alatt, viszont egy-általán nem dolgozott a felsőajgonyai tsz-ben, on-nan a földjára dékon kívül

semmiféle részesedést, vagy szociális segélyt nem ka-pott. 3. Megállapítást nyert, hogy özv. Zs. Antalné, tu-lajdonképpen F. Gézané, aki korábbi 22 évi özveg-yiség után két évig élt együtt férjével és jelenleg folya-matban van válóperük. 4. Az egész bejelentés abból indult ki, hogy a bíróság előtt F. Géza bizonyítékot szerezzen.

Lám, mire szeretnék egyesek felhasználni a saj-tót, a tanácsot. Egész appa-rátust mozgatnak meg önző módon egyéni ügyeik ren-dezéséhez. F. Géza más ne-vében írt levelet és vég-eredményben rágalmazta a termelőszövetkezetet. Lehet, hogy úgy gondolta: »Na és, megállapítják, hogy nem igaz, mi van akkor? Min-denkinél joga van a be-jelentéshez, a panaszhoz«.

Nekünk viszont jogunk van a szigorú tényeket kö-zölni: a puska visszafelé sült el. A neveket nem ír-tuk ki teljes egészében, de tanulságként hasznos lehet mások számára is.

M. T.

Szerelik a fecskendőket // Női önkéntes tűzoltók

Eredményes a munkájuk

Huszonhét nő, egy csapat. A szegedi kenderfonógyár női önkéntes tűzoltócsapata. Hét éve gyakorlatoznak együtt, s a nyolc legjobb képviseli mindig a közösséget az or-szágos versenyeken. S nem is akárhogyan. Két éve például megnyerték az országos baj-nokságot. Férfiakat elhagyó fűrgessel szerelik a fecs-kendőket, gurítják a tömlö-keket, illesztik a csatlakozá-sokat.

Válasz a miétre

Korcsa Mária négy éve tagja a csapatnak. Alacsony, fiatal lány.

— Miért választotta ezt az elfoglaltságot? — kérdezem.

Halgat, lehajtja a fejét. Nem tudja megfogalmazni magában, miért is.

— Romantikusnak tartot-ta? — próbálkozik segíteni.

Felkapja a fejét. Elevenen tiltakozik:

— Nem. Dehogy. Igaz, az is közrejátszott, de nem az volt a fő indok. Talán... — s szava újra elhalik —, gyereken, vele kellett foglal-

mert a szakmában elenged-hetetlen a tűzoltás ismerete. S ha már megismerem vala-mit, abban nem szeretek kontár lenni.

— Hasznát vette már a tu-dásának a gyakorlatoknak?

— Igen. Oltottam már tü-zet, amikor elektromos szik-ra pattant ki a gépből.

Gyakorlatozni kell!

— Az egyik alapító tagunk Pápoly Mária. Már többször oltott az üzemben tüzet — me-séli az önkéntes tűzoltók ve-zetője. — Csak az a baj, hogy a férfiak közül többen nem ismerik el, hogy a lányok is tudnak segíteni. Így, akinek nincs erős akarata, hamar el-kedvetlenedik. Pedig néha komoly kártól mentik meg a vállalatot, a tűz gyors meg-fékezésével.

— Ahhoz, hogy a tüzet megakadályozzuk, gyakorla-tozni kell — mondja Rádi Já-nosné. — Én már régebben is voltam önkéntes tűzoltó, de egy időre meg kellett válnom az alakulattól. Kicsi volt a s szava újra elhalik —, gyereken, vele kellett foglal-

koznom. Most már tudok időt szakítani a gyakorlatokra. Heti egy alkalommal jól is esik a kikapcsolódás a meg-szokott programból.

— Gyakorlatkor mit csinálnak?

— Verseny előtt a verseny-gyakorlatokat dolgozzuk ki, különben pedig a motorok üzemképességét ellenőrizzük, s elméletben újból megismer-kedünk a tűz keletkezésének számtalan okával, s az eloi-tás fortélyai-val.

Legfontosabb a megelőzés

— S csak a tűzoltásban vesznek részt?

— Nem. A legfőbb a meg-előzés, s ebből is részt ké-rünk — válaszol Forgó Er-zsébet, aki talán az egyik legteljesebb tagja a csapat-nak. A járási verseny előtti napon esküvőn volt. Két óra-kor azonban az órájára né-zett, »mennem kell« mondta, s hiába volt marasztalás, kér-lelés, indult a versenyre. Négy óraker már a többiek-kei együtt robogott Zákány-székre, ahol sokban hozzájár-ta a csapat sikeréhez.

— Milyen megelőző mun-kákat végeznek?

— Legtöbb gondot az okoz-a, hogy a víztartályokra rá-pakolnak, eltorlaszolják az utakat. Így ha tűz keletke-zne, nagyon nehéz lenne gyor-san eloltani. A rendetlen em-bereket figyelmeztetjük, s amennyire tőlünk telik, tűz-rendészeti szempontból ren-det tartunk a gyárban.

A gyár bejáratánál, a tűz-oltószertárban folyik a gya-korlat. Egy-két gyerek álldo-gál a kapuban, nézi a fegyel-mezett munkát. Mikor egy kicsit megpihennek a gya-korlatozók, oda-oda kiáltanak a gyerekek:

— Anyu, megvárak! Jó?

Kovács Attila

„Tegyük tisztába” a szülőket!

Mint a Földművelésügyi Minisztérium kertészeti fő-osztályán tájékoztatásul kö-zölték, a május végi, június eleji száraz, meleg időjárás különösen kedvezett a szö-lőknek: a tőkék alsó, fertő-zésnek leginkább kitett lom-bozata egy-két hét alatt ki-nőt a peronoszpóra »foga-aló« és számottevő fertőzést azóta sem jelentettek a gaz-daságok. A legutóbbi határ-szemlék tapasztalatai sze-rint a fűrthozam általában bőseges. Most a legsürgősebb tennivaló, hogy még aratás előtt »tisztába tegyék« a szö-lőket, s hogy a több helyütt erős szőlőmoly- (ilonca) fer-tőzés ellen mielőbb kezdjék meg a vegyszeres védekezést.

SOMBOR JÁNOS

Szeress engem, anyám!

Tudom, te jó lelkű vagy. Érzem szíved halk dobbanását, már hallom mélyen bűgő han-god, magamban a legszebb asszonynak tudlak, repesve várom a percet, hogy szemem világa le-gyen és barna, hamvas arcodat megláthassam, bűgő jelzésű éhemre édes tejedet ihassam.

Május elseje van. Végtagjaim kifejlődtek, ér-zem már parányi lábamat és kezemet, és tudod, anyukám: én fiú leszek. Szilaj, csintalan, de hü-séges melegszívű, amilyenre te szeretnél... Eljárók majd a nagyvőtre is tisztai füzek mellé, fecskefarkú pillét fogok és beteszem egy kis skatulyába, viszem neked, csak neked, édes jó anyukám. Máskor meg, természetnyol szép ta-vaszon szarkaláb és búzavirág csoknyol kötök, erős fodormentával szegem körül, s talán kis versikém kíséretében nyújtom neked, neked édes jó anyu-kám. Boldogságod könnye kócos hajamon széjjel fut, és én is boldog leszek.

Később majd eljárók az óvodába, nézegetem a gyerekvilágot és születésnapodon mindig ille-delmesen fölköszöntelek, kigondolom a rimes mondókámat, s szépen elmondom neked, csak ne-ked, édes jó anyukám... Örömet szerzek neked az iskolában is. Szorgalmasan tanulok, dicséretre érdemesítenek majd, s te a szülői értekezlet után magadban jó érzéssel mondd: »Drága okos kis-fiam, de sok boldogságot adjál már nekem«. Én meg leszek az ajtóban és megkérdelem: »Mit mon-dott rólam az tanító néni?« Megállunk a küszö-bön, s csak nevetünk, és mi ketten tudjuk, hogy miért nevetünk.

Ha felnövök, hidd el én gondolat viselem. Úgy viihgyázok majd rád, mint ahogyan te én rám. Elhalmozlak szeretetemmel akkor is, óvak min-den bajtól és gondtól. Arcod hamvát letörlik majd az évek, szép fekete hajadat fehérre festi az idő, karcsúságodat, egyesenes hátadat megtöri a kor, de én akkor is olyan szépnek tudlak tégedet,

mint most... most a szíved alatt... ahonnan hal-mom mély bűgő hangodat. Szép maradsz nekem, amíg élsz mindig, te vagy az anyám, s én, a fiad éleled folytatója leszek...

Apám másként ítéli meg sorsomat. Neki én nem vagyok olyan fontos jövevény. Azt mondta, hogy a pénz kell lakásra, összegyűlne hamar, egy-két év alatt, azután lehetne bútorozkodni, amíg az építők dolgoznak.

Sírtál. Először halkan, azután jobban megrá-zott a fájdalom, de apám hideg szatcsfejjel szá-molt tovább. Nincsen még televízió, jeges, por-szívó, parkettkeféző... na és valamiféle jár-mű... Ha elkezdjük most, lehúzzuk magunkat a földszint alá a pincébe és végigkínálódjuk az éle-tünket... mert a pénzügyítés, a családi fészek megalapozása...

Te azt mondatd apámnak, hogy hagyja ezt, ne beszéljen úgy, mintha rideg számtani műveletről volna szó. Egy életéről döntünk most! Megéreztem azt a ragaszkodást, amelytől születésemet reméltem. Olyan magabiztosan próbáltam védel-mezni kettőnk szívdobogását, hogy rossz ér-zésem időlegesen elmúlt. Apám harmadnap és azután rendszeresen visszatért hozzám. Tudtam, hogy helyembe akarja tenni a frizsidert, a te-leviziót, lakást és bútorot, ruhát és Párizst... s talán egy Jáva motort is. Ó mérnök, hideg fejjel tervez, szervez, te meg anyai ösztönödből indíttatva csak rám figyeltél... Én meg terád.

Az utolsó vita már elviselhetetlen volt. Apám kerekén megmondta, hogy jövetelem kettőtörné elképzeléseit és egész jövőnk megalapozását nem áldozhatja föl miattam. Te hisztérikus, elfuló hangon felelősségre vontad, mert ezt mondta az elsőnél, majd a másodiknál, és íme most az én jelentkezésémnél. Így múlt el az éjjel, és más-napra már egyedül maradtál velem. Apám nem jött meg a munkából. Hiába vártad feléjszakán, nem jött haza. Álmátlanul vergődtem, kettéosztott érzélemmel, és éreztem reggelre válaszüthöz érsz. Kicsit becézgetél, úgy foglalkoztál velem, mintha már melletted szuszognék a kis ágyacská-ban. Igértél sapkát kis ingecskéit, csinos kék pö-lyát és olyan babakocsit, ami hozzám illik majd. Meséltél nekem egy érdekes országról, ahol olyan emberek élnek, akik jobban szeretik a gyereket, mint a padlókefélt, mert azokból már kivesszt a frizsider-szeretete, s legboldogabb áldás ottan: